17 HAZİRAN 2006 CUMARTESİ SAYI: 184 ZAMAN'LA BİRLİKTE SATILIR AILEM.ZAMAN.COM.TR

ailem

BABANIZIN ÖĞÜTLERİNDEN MAHRUM KALMAYIN!

Şevksiz değil, şevk siz olun!

Terbiye sadece annenin görevi mi?

İÇİNDEKİLER

ZAMAN ailem

17 HAZİRAN 2006 CUMARTESİ SAYI: 184

Feza Gazetecilik A.Ş. Adına İmtiyaz Sahibi	Ali Akbulut
Genel Yayın Müdürü	Ekrem Dumanlı
Yayın Danışmanı	Hamdullah Öztürk
Yayın Editörleri	Serhat Şeftali Mustafa Aydın Şemsinur B. Özdemir
Katkıda Bulunanlar	Ali Demirel Süleyman Sargın
Tasarım	Mehmet Şimşek
Kapak Fotoğrafı	Bahar Mandan
Sorumlu Müdür ve Yayın Sahibinin Temsilcisi	Ali Odabaşı
Reklam Satış Yöneticisi	M.Süleyman Başaran s.basaran@zaman.com.tr 0 212 454 82 25
Yayın Türü	Yerel Süreli

Zaman Gazetesi 34194 Yenibosna/İstanbul
Tel: 0212 454 1 454 (pbx) www.zaman.com.tr
Baskı: Feza Gazetecilik AŞ Tesisleri

http://ailem.zaman.com.tr
Öneri ve teklifleriniz için: ailem@zaman.com.tr

Erkekler babalığı öğreniyor

Bebeklerle yakın teması ve ilgisi, komşularının yeni doğan kızını birkaç defa kucağına alarak sevmekten öteye geçmemişti. 26 yaşında evlilik için ilk adımını atmıştı. Murat'la nişanlısı Aslı Hanım, o yılın bahar aylarında dünyaevine girdiler. Çok mutlu ve uyumluydular. Derken Mevla nasip etti ve Aslı Hanım Ahmet Edip'e hamile kaldı. Murat için hayatında yeni bir dönem başlıyordu. O dokuz ay ve sonrası hep öğrenme ve tecrübeleri dinlemeyle geçti. Hayatlarında yeni bir kapı aralanmış ve sanki farklı bir dünyaya adım atmışlardı. Aslı Hanım anneliği, Murat Bey de babalığı öğrenmek durumundaydı.

Annelik ve babalık tecrübeyle öğrenilen bir durum. Her ne kadar bir çocuğa sahip olmadan da tecrübeler ve okunan kitaplar sizleri bilgi sahibi yapabilir. Ama bu durumda çocuğunuzla yaşayacağınız duygusal yakınlığı hissedemez; onun kalbinizin bir parçası olduğunun farkına varamazsınız. Annelerin durumu, babalardan daha iyidir bu konuda. Dokuz aylık hamilelik dönemi, değişen hormon dengeleri genç bayanları anneliğe adeta hazırlar. Nitekim bu hormonal denge o kadar güçlüdür ki; gözleri bağlanan, kulakları kapatılan anneler, çocuklarını rahatlıkla bulabilir. Fakat erkekler için bunu söylemek mümkün değildir. Çünkü yeni babaların çoğunluğu bu testten geçemez. Bebekle anne arasında koku ve his üzerine kurulu bir ilişki varken; bebekle-baba arasında bu ilişkiden söz edilemez. Bu durumda yeni babaların "babalık" duygularının pekiştirilmesi ve güzel bir temele oturtulması için yardıma ihtiyaç vardır.

Babalığı benimseyemeyen birçok insan, fizikî anlamda varlığını sürdürürken, görev ve sorumlulukları çoğu zaman anneye havale eder. Yoğun iş temposu ya da çocuklarla iletişim kuramama da iyi bir bahane olur. Annelerin çoğu çocuklarına hem annelik, hem de babalık yaptıklarının farkında değildir. Ama zamanla baba modelinin silikliği çocuk tarafından fark edilir ve çocuğun hayatında olumsuz yansımaları hissedilir.

Biz gerçekten anne-babalığı öğrenebiliyor ya da öğretebiliyor muyuz? Anne-babalığın bir eğitimi olur mu? Yetişme ortamı ve karakterlerimiz bunda etkin midir? Anne-babamızdan gördüklerimizi çocuklarımıza aynen uygulamamız doğru bir yaklaşım mıdır? Soruları uzatabiliriz. Öncelikle anne-babadan görülen her şeyin uygulanması doğru bir yaklaşım değil. Bizim yetişme tarzımız, kültürümüz ve karakterimiz üstleneceğimiz rolde etkindir. Bu anlamda anne-baba olanların bir anda değişmelerini bekleyemeyiz. Anne-babalığı öğreten kitaplar okuyabiliriz. Ama bunun kesin doğrular içermeyeceğini, bize sadece yol göstereceğini unutmamalıyız.

Babalığı öğrenmek, anneliği öğrenmekten daha zordur. Bu anlamda her erkek potansiyel baba olacağını hesap ederek hayatına bu yönde şekil vermelidir. Babalık da annelik gibi ağır fedakârlıklar gerektirir. Buna hazır mısınız?

***

Yaz dönemine giriyoruz. Hem havalar sıcak, hem de siyaset ve tartışmalar. Yaz döneminde farklı kapaklarla, farklı dosyalarla çıkmak için ekibimiz harıl harıl çalışıyor. Her hafta okuru şaşırtacak kapaklarımız için uğraş veriyoruz. Yaz dönemi ayrıca üç ayların başlangıcı da demek aynı zamanda. Yeni yazılar, yeni ufuklar, yeni dosyalar Ailem'in yeni sayılarında boy gösterecek. Merakla bekleyeceğinizi ve takip edeceğinizi biliyorum... Hayırlı haftalar...

Serhat Şeftali | s.seftali@zaman.com.tr

FOTOĞRAF: AA

Dünya hayatı

Abdullah b. Mes'ud'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir hasır üzerine yatmıştı. Kalktığında vücudunun yan tarafında hasırın iz yaptığı görüldü. Kendisine:

- Yâ Resûlallah! Size daha rahat edebileceğiniz bir şey alsak, dedik. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

- Benim dünya ile ne alakam var. Ben dünyada ancak bir ağaç altında gölgelenmiş, sonra da ağacı bırakarak kalkıp gitmiş bir yolcu gibiyim." buyurdular.

Evet, insan burada misafir ve yolcudur; aynı zamanda ebedi yolculukta kendisine lazım olacak eşyayı ve erzakı temin etmekle mükelleftir.

Misafir ev sahibinin işine karışmaz..

O misafirhaneye kendi evi gibi sahip çıkmaz, tahakkümde bulunmaz.

Yapılan ikram ve muameleleri tenkit etmez, nankörlük ve inkara sapmaz.

Hasılı, misafir olan kimse beraberinde getirmediği ve giderken yanında götüremeyeceği şeylere alaka duyup kalbini bağlamaz, gönlünü kaptırmaz.

Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), bir gün İbn-i Ömer'in omzundan tuttu ve şöyle dedi:

“Dünyada sanki gurbette imişsin gibi ya da bir yolcu gibi ol ve kendini kabirde yatanlar arasında say.” Büyük sahabi İbni Ömer de öyle yapar hem de şu tavsiyelerde bulunurdu:

- Geceye gireceğin vakit sabahı bekleme. Sabaha çıktığın vakit de geceyi bekleme. Ve sıhhatinde hastalığın için, hayatında da ölümün için bir şeyler yapıp hazırlanma fırsatını kaçırma.

Tesadüf mü o da ne?

Oturduğunuz yerden etrafınıza bir bakın. Bulunduğunuz odadaki her şeyin 'yapılmış' olduğunu göreceksiniz. Duvarlar, döşemeler, tavan, oturduğunuz sandalye, elinizde tuttuğunuz kitap, masanın üzerinde duran bardak ve sayılamayacak kadar çok detay..

Bunlardan bir tanesi bile kendi kendine oluşup odanıza gelmedi. En basit görünen bir halı püskülünü bile uğraşıp emek vererek yapan biri vardır. O püskül oraya kendi kararıyla gelip yerleşmemiştir.

İnsanın sahip olduğu beden, ciltler dolusu ansiklopedilere sığmayacak kadar çok yaratılış delili ile doludur.

Düşünülmesi gereken yalnız insan da değildir. Dünya üzerinde her milimetrekarede insanın gördüğü ya da göremediği bir yaşam hüküm sürmektedir. Elinize bir avuç toprak alıp incelediğinizde içinde birbirinden tamamen farklı özelliklere sahip çeşit çeşit canlı bulunduğunu keşfedeceksiniz.

Aynı şey soluduğunuz hava için de geçerli. Hatta derinizin yüzeyinde şimdiye kadar belki de isimlerini hiç duymadığınız canlılar yaşıyor. O halde bedenimizden başlayıp akıl almaz evrenin en uç noktalarına kadar var olan dengenin de bir sahibi olmalıdır.

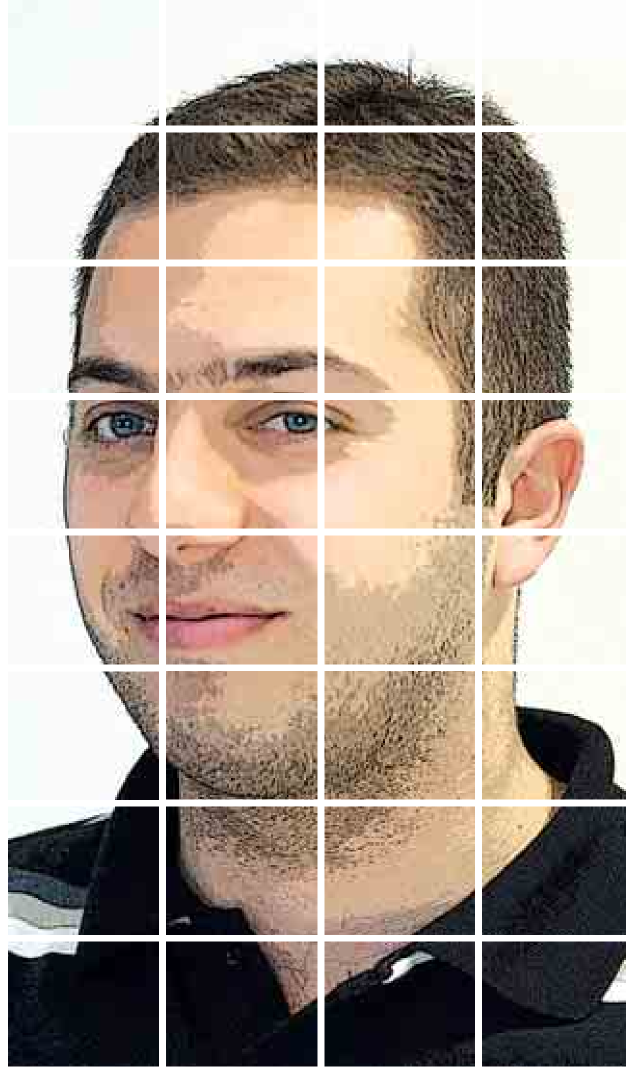
Tüm bunların sebepsiz, amaçsız ve tesadüf eseri olarak var olduklarını iddia etmek ise hezeyandan başka bir şey değildir. Zira hiçbir canlı kendi kararıyla ve çabasıyla yeryüzüne gelmemiştir. Hiçbir tesadüf de bu kadar kompleks sistemler oluşturamaz.

Bütün bunlardan anlıyoruz ki, Allah'ın varlığı her yeri sarıp kuşatmıştır ve "akıl" bunu bilir.

İNSANDAN YANSIYANLAR

İnsan üşüdüğü zaman kan dolaşımının hızlanması için vücutta titreme olur. Tamamen insanın iradesi dışında cereyan eden bu hadiseyi ayarlayan kim?

İnsanın sıcak günlerde yüzü kızarır ve vücudu bazen aşırı derecede ısınır. Vücut ısısı bu şekilde dışarı vurulur. Kışın ise damarların daralmasıyla dış cephe soğur ve vücudun iç kısmında hayatiyetin devam etmesi için gerekli olan sabit sıcaklık böylece korunmuş olur. Bu mükemmel klima sistemini insan vücuduna yerleştiren kim?

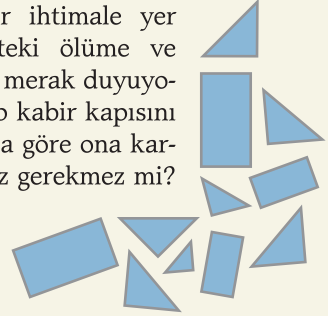
Mükemmel bir resim ressama delalet edip, seyredenleri hayret ve hayranlığa sevk ediyor. Kâinattaki (kuşlar, ağaçlar, çiçekler, hayvanlar, insan) bütün mükemmellikler seyredenleri hayrete sevk etmiyor mu? Bu güzelliklerin ardındaki muhteşem sanatkârı göstermiyor mu?

İnsan yattığı zaman bir tarafından diğer tarafına dönmezse felç olur. Bu dönme işini ayarlayan ise burnumuzdur. Burun içindeki iki odacıkta bir sıvı her 45 dakikada bir diğer odaya geçer. Birinci oda dolunca beyin uyarılır ve insan diğer tarafa döner. 4 ila 10 bin farklı çeşitte kokuyu alan, içimize giren havanın 32,2 derece olmasını sağlayan, solunum yoluyla insanın içine giren mikropları dışarı atan burundur. Bu olaylardan hiçbirinde insanın bir müdahalesi söz konusu olmadığına göre bu mükemmel organı insana armağan eden kim?

Üçgen mi dörtgen mi?

Bir öğretmenin hatırası:
Ders bitmiş zilin çalmasına az kalmıştı. Bir öğrencim parmak kaldırıp:
- Hocam, Bermuda şeytan üçgeni hakkında bilgi verebilir misiniz? Çok merak ediyorum, dedi.
Ben de tahtaya bir üçgen şekli çizdikten sonra dikkatle beni izleyen öğrencilerime dedim ki:
- Herhangi bir sebeple sizin Amerika'ya gitme ihtimaliniz kaçta kaçtır?
- Binde bir, diye cevap verdiler.
- Diyelim ki Amerika'ya gittiniz. Bermuda'ya uğrama ihtimaliniz ne kadardır?
- Binde bir, dediler. Bunun üzerine dedim ki:
- Bermuda'ya gitseniz bile o şeytan üçgeninden geçerken bindiğiniz vasıtanın esrarengiz bir şekilde kaybolma ihtimali ne kadar olabilir?
- Binde belki de milyonda bir, diye cevap verdiler.
Bu sefer ben tahtaya bir dikdörtgen çizdim ve merakla bana bakan öğrencilerime dedim ki:
- İşte bu kabir dikdörtgeni. Buna binde bin kesinlikte gireceğiz. Milyonda ya da milyarda bir ihtimallerin üzerine bu kadar kafa yoran bizler, acaba hiçbir ihtimale yer vermeyen kesinlikteki ölüme ve sonrasına ne kadar merak duyuyoruz. Ölümü öldürüp kabir kapısını kapatamayacağımıza göre ona karşı hazırlıklı olmamız gerekmez mi?

Keşke gece de namaz kılsa

Abdullah b. Ömer anlatıyor: "Ashab rüya gördükleri zaman hemen Efendimiz'e koşarlar ve gördüklerini anlatırlardı. Ben de bir rüya görmeyi ve Allah Resûlü'ne anlatmayı çok arzu ederdim. O sırada ben çok gençtim ve genellikle mescitte uyurdum. Bir gün şöyle bir rüya gördüm. İki melek beni yakalayarak Cehennem'e götürdüler. Cehennem kuyu duvarı gibi taşla örülmüş olarak görülüyordu. İki boynuz gibi iki yanı vardı. Burada kendilerini tanıdığım bazı kimseler de vardı. Ben o anda "Cehennemden Allah'a sığınırım" diye dua etmeye başladım. Bu sırada yanımıza başka bir melek gelerek bana: "Korma, sen buraya atılmayacaksın. Senin için tasa ve endişe yoktur." dedi.

Hazreti Abdullah şöyle devam ediyor: "Bu rüyamı aynı zamanda Efendimizin mübarek zevcelerinden olan ablam Hafsa'ya anlattım. O da Allah Resûlü'ne anlatınca o şöyle buyurmuş: "Abdullah ne iyi adamdır. Keşke gecenin bir kısmında kalkıp ibadet etmeyi adet edinseydi!"

Yeni Çıkanlar & Çok Satanlar

Hizmet Vakfı
KUR'AN SETİ

~~50,00~~ 33,00

1 Adet Orta Boy 4 Renkli Kur'an-ı Kerim, 1 Adet Rahle, 1 Adet Orta Boy Yasin-i Şerif, 1 Adet Çanta Boy Yasin-i Şerif, 1 Adet Orta Boy Elif-ba, 1 Adet Çanta Boy Elif-ba, 1 Adet Yeni Tecvid, 1 Adet Ayet-ül Kübra 1 CD'si

Hak Dini Kur'an Dili Meali
Elmalılı M. Hamdi Yazır

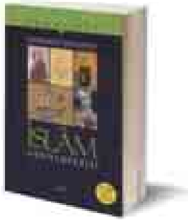
12,00

Kur'an-ı Kerim
Timaş Yayınları

Bilgisayar Yazması
Renkli - Orta Boy

19,25

Çocuklar ve Gençler İçin
İslam Ansiklopedisi
Ahmet Efe

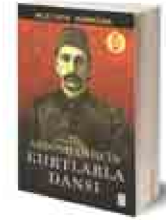
7,50

İki Kitap Bir Arada

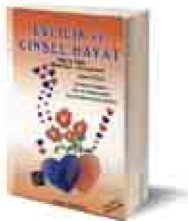
Oktay Usta'nın Mutfak Sırları
Oktay Usta'nın Mutfağından
Oktay Aymelek

~~15,00~~ 10,00

Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı
Mustafa Armağan

~~7,00~~ 6,00

Evlilik ve Cinsel Hayat
Asım Uysal

~~19,40~~ 14,90

Problem Çocuk mu?
Yasemin Yalçın Aktosun

5,90

İnsan Ne İle Yaşar?
Tolstoy

2,90

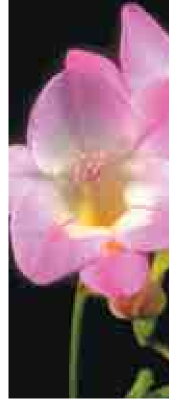
Salih Yusufoğlu
s.yusufoglu@zaman.com.tr

Mektup adresi: Ailem Dergisi
(Salih Yusufoğlu) Zaman Gazetesi
34194 Yenibosna/İstanbul

İki farklı öğretmen iki farklı davranış

Ben sizlere iki çeşit öğretmenden bahsetmek istiyorum. Birincisi, öğrenciyi bırakın derslerden, hayattan bile uzaklaştıran öğretmenler, ikincisi ise, insanın kendisine güvenmesini ve başarmasını öğreten harika öğretmenler.

Bundan seneler önceydi. Okullar yeni açılmış ve ben de Alanya Ticaret Lisesi 2. sınıfa başlamıştım. İçine kapanık, sessiz bir öğrenci idim ve derslerimde de çok başarılı olduğum söylenemezdi. O sene Bankacılık dersine, bizim evin hemen yanındaki lojmana taşınan, Sevil Tarkan hocamız gelmeye başlamıştı. Öğrencilerini o kadar severdi ki, "Sizler benim evlatlarımsınız." diyerek bağrına basardı hep. O, öğrencilerine karşı hep güleryüzlü hep tatlı dilliydi.

Eğitimimiz devam ederken, okul duvar panosuna büyük bir 'Atatürk' konulu resim yapmıştım. Fizik öğretmenim bunu benim yaptığımı gördüğü halde inanmadı. "Nasıl kopyaladın bunu" diye alay etti neredeyse. Büyük bir sarsıntı geçirmiştim o an. Bana güzellikler sunması beklenen, motive etmesi gereken öğretmenim beni kopyalamakla ve başarısızlıkla suçluyordu.

Bunun yanı sıra, Sevil öğretmenime duyduğum sevgiden dolayı, Öğretmenler Günü'nde ona ithafen bir şiir yazmıştım. Hatta aynı şiirimle, düzenlenen şiir yarışmasına katılmıştım. Bu sefer de Türkçe öğretmenim "Bu şiir alıntı, kopya bir şiir bu." demez mi. İyice yıkılmıştım. Her iki öğretmenim de inanarak ve sevgiyle yaptığım çalışmaları beni suçlayarak kabul etmemeleri beni çok sarsmıştı. Kendime ve başkalarına güvenim iyice yok olmuştu.

İşte tam bu sırada Sevil Tarkan öğretmenim devreye girdi ve "Çalışan başarır, en iyisini hedefle, başaramayacağın hiçbir şey yok senin. Kendine güven, inan ve çalış. Başarı gelecektir." diyerek sürekli olarak motive etti beni. Ben de sıkı bir çalışmayla, bunun meyvesini de çok güzel bir başarıyla taçlandırmıştım: Okul birincisi olmuştum o yıl.

Belki isteğim mümkün olmayacak; ama yine de söyleyeyim: Keşke bütün öğretmenlerimiz Sevil öğretmen gibi olsa. Çünkü öğrencinin sürekli olarak desteklenmeye, güvene ve motivasyona ihtiyacı vardır. Eğer Sevil öğretmenim olmasaydı, diğer öğretmenlerimin yaptığı olumsuz davranışlar beni hayattan koparacaktı belki de.

Teşekkürlerimi ve dualarımı Sevil Tarkan hocama ve onun gibi kendini öğrencilerine ve vatanına adayan bütün öğretmenlere gönderiyorum. Hep var olun, hep sağ olun... **Fatma Durucan, Meram, Konya**

Öğretmenlerimizi anlatan mektupları yayınlamaya devam ediyoruz.

FOTOĞRAF: MUSTAFA KİRAZLI

Üniversite hayalimi hocam sayesinde gerçekleştirdim

Henüz lise 2 öğrencisiydim. En hareketli, kanımın deli deli aktığı dönemlerimdi. Derslere ilgim fazla değildi; ama matematik dersini seviyordum. Bir gün, motivasyon amaçlı üniversite gezisi yapılmıştı. Gezeceğimiz okul Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) idi. Üniversitenin ortamı beni müthiş cezbetmişti. Gezimize rehberlik eden öğretmenim bir ara yanıma gelerek, "Sen de böyle bir üniversitede okumak istemez misin?" demişti. Ben de gayri ihtiyari, "Tabii ki isterim hocam" diye cevap vermiştim. Hocam peşimi bırakmaya niyetli değildi. "Peki o zaman" dedi "Bugünden itibaren kendine bir söz ver. 'Çalışıp bu üniversiteye geleceğim' diye. Öğretmenim o sözü söylerken gözlerindeki ışıltıyı görmeliydiniz: Öyle kararlı, öyle güven veren, öylesine inanan bir bakıştı ki, müthiş etkilemişti beni bu bakışlar. Bir öğretmen, öğrencisine bu kadar inanır ve güvenirdi. Bu kadar harika motive edebilirdi. Hatta derslere ilgi göstermeyen bir öğrenciye bile. Bana bunları öyle samimi bir tavırla söylemişti ki, ben de bu müthiş ortamda kendime söz vermiştim. Artık herşeyi umursuyordum, herşeye karşı dikkatli ve ilgiliydim…

Bendeki değişime çevremdeki herkes şaşırmıştı. Dersanenin deneme sınavlarında çok iddialı duruma gelmiştim artık. Ve üniversite benim için hayal iken şimdi İstanbul Üniversitesi'nde öğrenciyim. Hayatımda böylesine değişikliğe sebep olan öğretmine sonsuz teşekkürler ediyorum. O bana sadece dünya için güzellikler kazandırmadı. Ahiretimi de kurtaracak muazzam kaynaklardan nasiplenmemi sağladı. Rabbime binlerce şükürler ediyorum ve bana o çalışma aşkını veren hocamında iki cihanda aziz olmasını diliyorum. **Kemal Ateş, İstanbul**

Kutsala saygıyı bize hocamız öğretti

Bundan yaklaşık 4 sene önceydi. Dersaneye gittiğim dönemde tanışmıştım Funda hocamla. Benimle, "Sen açılmamış bi goncasın" diyerek harika bir övgüyle tanışmıştı. Sonraları o goncayı sevgi, anlayış, sabır, güleryüz ve yüreğindeki vatana hizmet aşkıyla açtı. Ama en önemlisi hocamdan, fani şeyler için değil, manevi değerler için yaş dökmeyi ve duanın gizemini öğrenmiştim. Şimdi ellerim semada şükrediyorum Rabbime sizi vesile kıldığı için güzelliklere ulaşmama.

Bir de çok şaşırırdım halinize. Dışardan izlemenin bile yorgunluk verdiği bi yaşam sürüyorsunuz. Bazen akıl erdiremiyorum hayatınıza. "İnsan hiç mi ailesine, sevdiklerine vakit ayırmaz? Nasıl dayanıyor buna yüreğiniz?' derdim kendi kendime. Sonraları anladım ki, Allahın rızasının olduğu noktada, yürekler özleme, bedenler yorgunluğa aldırış etmiyor. Hem Allah'ın rızasını kazanmak kolay mıydı? Izdırap çekmeliydi beyinler, hasretle yanmalıydı yürekler, sıkıntıyla gerilmeliydi bedenler. Ancak böyle eğitilirdi, vatanını milletini seven yeni nesiller. İşte çok sevdiğim Funda hocam böyleydi ve bizleri de hep bu güzelliklerle yetiştirdi.

Sevgili hocam, şimdi uzaklarda hangi goncanın açılması için uğraşmaktasın, kimlerin hem dünya hem de ahiret saadeti için çırpınmaktasın bilemiyorum; ama inan 3 yıllık ayrılığın sızısı hâlâ yüreğimde. Rabbim, bizlere kazandırdığınız güzel davranışlar hürmetine sizi cennetine koysun inşallah… **Ebru Ç., İstanbul**

İnsan her zaman aynı psikolojik halde olmayabilir. Şevk birden sönmeyebilir; ama duraklama veya gerileme dönemine girebilir. İşte bu noktada direnmek, neş'e ve gayreti Allah'tan istemek gerekiyor.

■ ALİ DEMİREL

Şevksiz değil, şevk SİZ olun!

Hz. Adem (aleyhisselam), hem ilk insan, hem de ilk nebidir. Evlatları, daha gözlerini açar açmaz karşılarında babaları Hz. Adem'i, iyiliği emredip kötülükten sakındıran bir peygamber olarak bulmuşlardır. Biz bu vazifeye kısaca "Emr-i bi'l-maruf, nehy-i ani'l-münker" diyoruz. Yani insanlara iyiliği, güzellikleri anlatmak ve onları çirkinliklerden, kötülüklerden uzak tutmaya çalışmak.

Varlık gayemiz olan bu yüce vazifede bulunan bir mümin, daima canlı ve şevkli olmalıdır. Sırtında altın taşıyan bir kimse, kıymetinden dolayı onu büyük bir aşk ve şevkle taşır. Halbuki taşınan bu şey, altın değil; Allah'ın yüce adı ve O'nun yâdı, Resûlü Ekrem (aleyhisselâtü vesselam), haşre iman, iman esasları gibi her birisi elmas kıymetinde hakikatlerdir. Bir insan bu paha biçilmez kıymetleri taşırken şevkli olmazsa, başka ne zaman şevkli olacak ki? Gerçi bunu taşırken, yer yer şevki sönenler olmaktadır. Bunun da değişik sebepleri vardır.

Şeytan ve nefis boş durmuyor

Bu yüce vazifenin en büyük düşmanları nefis ve şeytandır. Nefis ve şeytan, Allah'ın dinine hizmet edilmesini hiç istemez. Hayırlı işlerin, muzır manileri çok olur. Şeytanlar ve nefis bu hizmetin erleriyle çok uğraşırlar. Yerinde korku, yerinde tama, yerinde dünyaya ait bir sürü iş çıkarıp onları meşgul ederler. Bazen de, "Bir siz mi varsınız hizmet eden? Yok mu başka Allah'ın kulu? Size mi kaldı bu iş? Bu iş, irfan işidir. Bu yüce vazifeyi çok yüksek tahsil yapmış, belli bir ad altında grup teşkil etmiş, belli bir müessesede toplanmış kimseler yapar." demek suretiyle içimize attığı fitnelerle, şevkimizi söndürmeye çalışırlar. Çünkü onların işi budur. Şeytan ve avaneleri, bu kudsi kervanın yolcularını yer yer birbirine düşürebilir, birbirlerindeki kusurları nazarlarına vererek atalete ve şevksizliğe sevk edebilir. Ancak hizmet ehli, bu tür fitnelere asla geçit vermemeli, sık sık bir araya gelmek suretiyle, geride bıraktığı şeylerin muhasebesini yapıp, ileriye matuf meselelerin de fizibilitesini görüşerek daima canlı ve şevkli kalmaya çalışmalıdır.

İrtibatı koparmayalım!

Allah yolunda koşanların bir araya gelip çalışmalarından bahsetmeleri, şevklerinin artmasına vesile olabileceği gibi aynı zamanda bir çay içip birbirlerini görmeleri, hasbihal etmeleri, işlerin gürül gürül yürüdüğünü görmeleri de gayretlerinin coşmasına sebep olacaktır. Buradan hareketle şu da söylenebilir: Malum önümüz yaz. Tatil zamanı. Hizmet ehli bir mümin, hem evdeki hanımı ve çocukları hem de kendisi adına bir tatil düşünüyorsa, bulundukları yerden başka bir beldeye gidip orada koşturan insanları görmeliler. Bu şekilde hem dinlenilmiş hem de canlılık korunmuş olunur.

FOTOĞRAF: REUTERS

Kendini taşıyamayacak kadar incecik lifler birleştiğinde koskoca halatları oluşturur.

Birbirimizi teşvik etmeliyiz

Aşklı ve şevkli bir mümin, görüp duyduğu şeyleri, az buçuk şevki sönen arkadaşına anlatmalı, onu takviye ederek sönmesini önlemeli. Mesela iman ve Kur'ân hizmeti yapan insanların olduğu bir yerde farz-ı muhal herkesin aşkı ve şevki sönse ve sadece bir insan kalsa, o, bir hayırhâh olup etrafındaki insanları tekrar eski canlılıklarına kavuşturmak için gayret göstermeli. Gerçi herkesin şevki birden sönmez ama cüzî bir kısım meselelerle bazı kimseler duraklama veya gerileme dönemine girebilir. Ancak yine de o kimseler boş bırakılmayıp takip edilmeli, geçici dahi olsa, böyle bir şevksizliğin meydana gelmesine katiyen imkan verilmemeli.

Babanın anahtar rollerinden biri oğlan çocuğunu "erkeklik" rolüne hazırlamaktır. Bu role hazırlanamayan erkeklerde kişiliğin oturması zorlaşıyor.

Oğlan çocukları erkeklik rolünü babadan öğrenir

■ **ŞEMSİNUR ÖZDEMİR**

Bebekler çoğunlukla ilk anlamlı konuşma çabasını "ba ba ba" diyerek gösterir. Her ne kadar bilinçle söylememiş olsa da 'önce baba dedi' diye heyecanlanır bütün babalar. Bir evlada sahip olma duygusunu anneler gibi bütün vücuduyla ve ruhuyla yaşamıyor olsalar da, erkekler için baba olmak, kendi canından bir parçanın yaratıldığını görmek ve onun bakımını üstlenmek hayata anlam katan güzel bir duygudur. Anne ve babasıyla birlikte huzurlu bir aile ortamında büyümek, bir çocuk için bütün bir hayatı etkileyen olumlu bir kazanımdır. Ebeveynlerden birinin yokluğunu diğerinin doldurması mümkün değildir, çünkü her ikisinden alınan kişilik özellikleri birbirini tamamlar. Bu yüzden sadece eve ekmek getiren, çocuğunu iyi okullarda okutan, bakımını, beslenmesini sağlayan bir erkek 'iyi baba' sayılmıyor. Babaların maddi sorumluluktan önce, çocuklarına iyi bir örnek olarak çocuklarıyla duygusal paylaşımda da bulunmaları gerekiyor. Özellikle oğlan çocuklarının 'erkek' rolüne hazırlanmaları için öncelikli görev babalara düşüyor.

Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi Ergen-Genç-Erişkin Kliniği Şefi Psikiyatr Doç. Dr. Kemal Sayar, modernleşmeyle beraber ev ve iş arasında oluşan uçurumun, babanın evden kaybolması-

FOTOĞRAF: MUSTAFA KIRAZLI

na sebep olduğunu belirtiyor. Pek çok çocuk için babanın artık eve onlar uyuduktan sonra gelen bir gölge varlık haline geldiğine dikkat çeken Sayar, babanın anahtar rollerinden birisinin oğlan çocuğunu erkeklik rolüne hazırlamak olduğunu söylüyor. Sayar, kimliğini bir erkek olarak kurgulayacağı "erkeklerin dünyasına" hazırlanamayan çocukların kadınlarla ilişki kurmakta çok zorlanacağını belirtiyor: "Bu role hazırlanamayan çocuklar, ya kadınlara yapışacak ya da onlardan çok uzak duracaktır. Endüstri devriminden en fazla yara alan sevgi birimi baba-oğul bağı olmuştur. Endüstrileşme öncesi oğullar babalarını tarlalarla veya ticarette görüyor, erken yaşta onlara katılıyor iken artık babalarını bu biçimde görme şansları kalmamıştır. Pederşâhi toplumumuzda gizli saklı bir maderşahilik hüküm sürüyor, ilişkiler, duygular öne çıkıyor ve oğul babayı duygusuzluğun o gri dünyasından çıkıp gelen bir yabancı olarak değerlendiriyor."

Babaları ile yeterli bağ kuran çocukların erkek kimliğine kolayca geçebildiğini ifade eden Sayar'a göre, bazı insanlar da erkek kimliğine adım atar; ama babalarının o ilgisizliğini, duygusal ceset olma halini kendi hayatlarına kopya eder. Bazı erkekler kadınların dünyasında kalır ve onların değerlerini benimser, erkeklerin dünyasındaki sevgisizlikten nefret ederek yaşar. Bir oğlun annenin kendisi için ve kendisinin annesi için taşıdığı tehlikeye karşı babaya ihtiyacı vardır. Eğer ana-oğul ilişkisi çok yalıtık kalırsa çok yoğun ve tahripkâr bir hâle bürünebilir.

Çocuklar ezilmemeli

"Babalarımız hayatta kim olduğumuzu, nasıl durduğumuzu, nereye ve nasıl baktığımızı tayin eder." diyen Doç. Dr. Sayar, erkek çocukları için hayatın, baba ve annenin çocukluğa attıkları ilmeklerin çözüldüğü bir serüven olduğunu söylüyor. Sözgelimi baba, oğulunun ruhunda öyle kocaman bir yara açmış, onu varlığıyla o kadar sindirmiştir ki oğul bir türlü büyüyemez, yetişkin hayata adım atamaz, ebedî bir ergen olarak kalır. Etrafından hep bir baba azarı yiyebileceği korkusuyla hayatı kıyısından köşesinden yaşar, içinde babayla yaşanmış ve mağlubiyetle bitmiş bir savaşın ukdesi dolaşır. Bu ukde ruhun kıyılarını döven depresyon dalgalarıyla varlığını hatırlatır. Babalar kimi zaman oğullarının hayatına o kadar kuvvetli bir gölge düşürür ki, ayrımlaşmayı ve bağımsızlaşmayı başaramayan oğul; babanın bir uzvu, bir uzantısı olarak, bir gölge olarak yaşamaya devam eder.

Varlığı belli olmayan babalar var

Bazen de baba yoktur. Ya fiziksel olarak orada değildir ya da fiziksel olarak orada olsa bile ruhsal olarak yoktur. Oğul bir baba açlığı içinde dış dünyadan babaya ait bütün simgeleri ruhuna emer. Babasız büyümek çocukların iç dünyalarına bitmek bilmeyen bir gurbet acısı olarak tercüme edilir. Babadan gurbet, bir oğul için gurbetlerin en yakıcısı, en iç paralayıcısıdır. Soğuk ve mesafeli babalar, çocuk ruhunun biricik gıdası olan şefkat ve sevgiyi oğullarından esirger ve onları hayat boyu telâfi etmekte zorlanacakları bir açlığa mahkûm ederler. Güçlü babaların ihmâle uğramış oğulları, geçmişin yaralarını iyileştirmek için babalarının tam aksi politik duruşlar, inanışlar ve yaşayışlara yelken açar, farklı olmayı başarmak ve savaşa devam etmek suretiyle, erkeklik ülkesine girmek isterler.

Baba sevgisini doyasıya yaşayan çocuklar, zorlukları daha kolay göğüslüyor.

Oğulların davası erkek olabilmektir; erkeklerin arasına kabul edilebilmek, yetişkin bir erkek olarak ayakta durabileceklerini, babalarına ve hemcinslerine göstermektir. Batılı toplumlarda erkekliğe adım atışın şartı olarak baba evinden ayrılma davranışını eleştiren Sayar'a göre, Batı toplumlarında pek çok genç, bu yüzden anne-baba sevgisini doyasıya yaşayamadan, anne-baba ile ilişkileri tam olarak çözümleyemeden erken bir biçimde hayata atılıyor. Bu durum da ruhsal anlamda 'bitmemiş bir iş' olarak kalıyor. Türkiye'de ise tam tersine, anne ve babanın sunduğu güvenlik duygusundan vazgeçmeye yanaşmayan, hayatın sorumluluklarını hep erteleyen, ebedî ergenlerin yaygın olduğu görülüyor.

Babalar çocuklarına hayatın kurallarını, beklentilerini, kaçınılmazlıklarını öğretir. Bunu zamanın sınırlarını ve gerçekliğini öğreterek, gereken yer ve zamanda iktidarını kullanarak öğretir. Böylece çocuk dünyanın bütünüyle kendisinin o sınırsız zannettiği gücüne tabi olmadığını fark eder. Çocuklarının gelişim evrelerinde 'orada olan' babaların onlara en büyük iyiliği yaptığını vurgulayan Doç. Dr. Kemal Sayar, bu tarz babaların çocukların hayatındaki etkisini şöyle anlatıyor: "Babaları kendileriyle ilgilenen çocuklar duygularını daha iyi düzenliyor, daha yüksek toplumsal ve eğitimsel başarı gösteriyor.

FOTOĞRAF: AFP

Babalar çocukları, hayal kırıklıklarına tahammül ve işleri kendi başlarına çözme konusunda daha fazla cesaretlendiriyor. Baba sevgisini doyasıya tadan çocuklar duygusal açıdan daha istikrarlı, daha az öfkeli, kendilerine güvenen ve dünyaya daha olumlu bakan bireyler oluyor. Öte yanda 'yok baba'ların çocukları, daha fazla madde kötüye kullanımı, depresyon, intihar ve daha düşük okul başarısı gösterebiliyor."

FOTOĞRAF: ONUR ÇOBAN

Babasız büyüyen çocuklarda suça eğilim artıyor

Yapılan araştırmalar Amerika'da suçun en belirgin sebeplerinden birinin babasız büyüme olduğunu gösteriyor. Şiddete dayalı suçlar, çocuk suçluluğu, madde kullanımı ile baba yokluğu arasında direkt bir bağlantı olduğunu belirten Kemal Sayar, bununla birlikte, sorumluluk sahibi bir babanın varlığının bu sosyal hastalıkların yerine geçebilen caydırıcı bir işlevi olduğuna dikkat çekiyor. Araştırma sonuçları "sıcak ve sevecen" baba rolü çocukların olumlu bir şahsiyet oluşturmasına yardımcı oluyor. Ayrıca, çocuklarda cinsiyet rollerinin gelişimini de olumlu etkiliyor. Örneğin, erkek çocukları bir erkek olarak büyürken babalarından erkeklerin ilgileri, faaliyetleri ve sosyal davranışlarını öğrenebiliyor.

Ebeveynin yokluğu ya da çocuğun ebeveynle (genellikle de babayla) sık iletişim kuramaması ise çocuk üzerinde bazı olumsuz sonuçlara neden olmaktadır. Araştırmalar, çocukların büyük çoğunluğunun babalarını çok fazla özlediklerini göstermektedir. Küçük çocuklar, babaları boşandığında, babası sanki ölmüş gibi derin bir üzüntü duyabilmektedir. Babanın yokluğu ya da devamlı uzaklık hali ise bu büyük üzüntünün uzamasına neden olmaktadır. Babanın yokluğu hem kız hem de erkek çocukların sosyal davranışlarını olumsuz yönde etkiler. Araştırma sonuçları, baba yokluğu yaşayan çocukların davranış problemleri göstermesinin daha olası olduğunu ve okulda, özellikle matematik ve fen derslerinde pek başarılı olamadıklarını göstermektedir.

Boşanma çocukları olumsuz etkiliyor

Amerika'da yapılmış olan bir araştırmada, ebeveynleri boşanmış olan 144 çocuk ve ergen hastada, yaygın olarak şu üç problemin görüldüğü belirlenmiş: Katılımcıların yüzde 63'ü endişe, üzüntü, fobiler, depresyon gibi psikolojik problemler yaşıyor. Yüzde 56'sı becerilerde ve performansta azalma içinde. Yüzde 43'ünde ise ebeveynlere karşı öfke duygusu bulunuyor.

Babanın anneye verdiği destek, çocuklara ve onların eğitimine ayırdığı zaman, bir sorunu daha oluşmadan engellemektedir.

Çocuğun eğitimi sadece annenin görevi mi?

FOTOĞRAFLAR: BAHAR MANDAN

■ PROF. DR. MEHMET ZEKİ AYDIN

Çocuk eğitiminde annenin rolü inkar edilemez. Çocuğun eğitiminde annenin çok etkili olması, babanın çocuk eğitiminde sorumluluğunun az olduğunu göstermez. Sanıldığı gibi, babanın çocuğu ile ilgilenmesi için onun büyümesini beklemek gerekmez.

Çocuk eğitimi ve bakımı anne babaların her ikisinin de karşılıklı sorumluluk paylaşımı ile yürütmesi gereken bir durumdur. Özellikle annenin bebeklik dönemindeki yeri tartışılmaz olmakla birlikte uygun baba modelinin varlığı çocuğun her dönem için sağlıklı gelişmesine yardımcı olacaktır.

Çalışma ve şehir hayatında babaların çocuklarını az görmesi, çocukların eğitim ve bakımını tamamen annenin üzerine bırakması hem anneler hem çocuklar açısından büyük sorunlara yol açmaktadır. Anneler bu durumda çocuğa uygun eğitim ve disiplini vermekte zorluk çekerken (babanın desteği olmadığı için), çocuklar da babalarını seyrek gördükleri ve babanın etkinliğini hissetmedikleri için bazı psikolojik sorunlara girmektedirler. Bu durum anneyi ve çocuğu etkilemektedir. Anneler evin sorumluluğu, çocuğun bakımı gibi konularda yalnız kalıp strese girmektedirler. Ayrıca sürekli duygusal destek, sevgi ihtiyacı hisseden çocukta da bazı davranış ve duygusal sorunlar oluşabilmektedir. Mümkün olduğunca babanın da hamilelikten itibaren bu konuda anneye gerekli psikolojik desteği sağlaması gerekir. Babanın anneye verdiği destek, çocuklara ayırdığı zaman, çocuk eğitimine doğrudan veya dolaylı katılımı birçok sorunu oluşmadan engellemektedir.

Babalar bebekten ürker!

Çocuğun babasıyla olan ilişkisi, özellikle hayatının ilk beş yılında çok önemlidir. Çoğu baba, küçük bebekten ürker ve bu yüzden uzak durmaya çalışır. Halbuki, babalık da annelik gibi çocuğun doğduğu andan itibaren başlar. Bundan, babanın annenin yerini alarak, onun yerine mamasını yedirmesi, altını temizlemesini kastetmiyorum. Bu iki eşin kendi aralarındaki anlayışa bağlıdır. Burada benim kastettiğim, babanın çocukla ilgilenmesi, onu sevmesi ve duygusal bir bağlantı kurmasıdır.

Baba ile çocuk arasında iyi ilişkilerin temeli, bebeklik döneminde atılır ve bu günler bir daha geri gelmez. Baba, "Şimdi zamanım yok, daha sonra onunla ilgilenirim." derse, kendini aldatmaktan başka bir şey yapmış olmaz. Göz açıp kapayana kadar "ufacık bebek" okula başlayıverecek, birinci sınıfa başlayacak ve birden yetişkin bir genç oluverecektir. Ergenlik ve gençlik yaşında da çocuklar, babalarıyla pek yakın ilişkiye geçmek istemezler. Artık çok geç kalınmıştır. Baba, çocuğu ufakken onunla ilgilenmediği için, çocuk da büyüdüğü zaman babasının sözleriyle ilgilenmeyecektir. Baba ile çocuk, birbirlerine yabancı olacaklardır. Baba ile gençlik dönemindeki çocuğun arasındaki gelişecek bağ, büyük ölçüde çocuğun okul öncesi yıllardaki ilişkiye bağlıdır. Bu da daha bebeklik dönemindeki ilişkiyle belirlenir.

Babalar günümüzde öyle yoğun bir çalışma içine girdiler ki, çocuklarına hemen hemen hiç zaman ayıramaz oldular

Babalar, çocuğun hayatını paylaşmalı...

Bir çocuğun, babasıyla birlikte yapmaktan hoşlanacağı çok çeşitli şeyler vardır. Siz bunların içinden, yapmaktan hoşlanacağınız şeyleri seçin. Zevk almadan yapacağınız şeyler, çocuğa o aradığı "birliktelik" duygusunu vermeyeceği için, boşuna zaman harcamış olursunuz. Çocuğunuzla birlikte yapabileceğiniz birkaç şey şunlardır: Resim yapmak, kumla oynamak, parka veya çocuk bahçesine gitmek, denize gitmek, sandala binmek, arabayla gezmek, alışverişe çıkmak, sokakta dolaşmak, yerden taş vb. toplamak, karıncaları seyretmek, hayvanat bahçesine gitmek.

Baba-çocuk ilişkisinin en iyi olduğu yerlerden biri de çocuk parklarıdır. İşin tuhafı, çocuk parklarında genellikle anneler vardır da, babalara pek rastlanmaz. Oysa çocuğu parka babanın götürmesi çok daha akla yatkındır. Siz kitabınızı, derginizi okurken çocuğunuz da oyun oynayacak ve sizin orada olduğunuzu bilmek bile onu mutlu etmeye yetecektir. Üstelik, demirlere tırmandığı, sallandığı, kaydıraktan kaydığı zamanlar, "Baba, bak ne yapıyorum!" diye başarısını size kanıtlayabilmesi çocuğun kimlik duygusunu geliştirecektir.

Günümüz şartlarında babalar öyle yoğun bir çalışma içine girdiler ki, çocuklarına hemen hemen hiç zaman ayıramaz oldular. Babalar genellikle şöyle düşünüyorlar: "Bunca çalışmamın nedeni, aileme iyi bir hayat düzeni sağlamak. Çocuklar biraz daha büyüsünler, o zaman durumumuz da daha düzelir ve onlarla ilgilenirim." Oysa çocukla asıl ilgilenilmesi, ilişki kurulması gereken yaş, okulöncesi yaşlarıdır.

İşiniz mi, babalık mı önemli?

Çocuk farkında olmadan anne-babasını örnek alır. "Bugün babamın izin günü. Onu iyice gözlemleyeyim de ondan sonra taklit edeyim." diyen bir çocuk yoktur. Babanın işi ne kadar başından aşarsa aşsın her akşam oğluna on dakika masal okumalıdır. Aynı şekilde cumartesi veya pazar günü bir saatini oğluna ayırmalıdır. Çocuğuyla beraber olmalıdır baba. Bunun en iyi yolu ikinizin birlikte yapacağınız "birşeyler"dir. Bu "bir şeyler" her babanın tavrına, hayat biçimine, beğenilerine göre değişebilir, ama mutlaka vardır. Oğlunuzla beraber alışverişe çıkmak bile çocuk için büyük deney ve gözlem konusudur. Hafta sonları da çocuğunuzu bir yerlere götürün. Bu gezmeler hem aranızdaki ilişkiyi güçlendirir, hem de onun bilinçli olmadan sizi örnek almasını sağlar. Hafta sonları bir saatinizi ayırıp çocuğunuzu götürebileceğiniz yerler itfaiye istasyonu, polis karakolu, matbaa, kaynakçı dükkanı, kitaplık, banka, pazar, havaalanı, ayakkabı tamircisi, dökümhane, pasta fırını, postahane gibi yerlerdir. Çocuğunuzu mutlaka götürmeniz gereken yerlerden birisi de kendi işyerinizdir. Çocuğunuza çalıştığınız yeri gösterin. Fabrika, çiftlik, devlet dairesi gibi gezilebilecek bir yerse dolaştırın. Ne iş yaptığınızı üç yaşındaki bir çocuğun anlayacağı bir dille anlatın. Çocuk, annesiyle birlikte olduğu için gün boyunca onun ne yaptığını bilir. Babasının da ne iş yaptığını, bu işin nasıl olduğunu bilmesi gerekir.

FOTOĞRAF: MUSTAFA KİRAZLI

Hiç olmazsa telefonla arayın!

En meşgul babalar bile öğle tatilinde veya kısa bir aralıkta eve telefon ederek çocuklarıyla birkaç şey konuşabilirler. Bu onların çocuklarıyla ilgilendiklerini, onu sevdiklerini çocuğa kanıtlayan bir olaydır. Çocuğunuza kartpostal da gönderebilirsiniz. Küçük çocuklara postadan bir şey gelmesi kadar sevindirici ve kişilik verici bir durum olamaz. Babalar genellikle bir başka şehre gittiklerinde çocuklarına kartpostal yollamayı ya da telefon etmeyi düşünürler. Halbuki sabahları evden işe giden babalar da çocukların gözünde "başka bir yere gitmiş" tirler. Bu ufak ve zaman almayacak ilgiler çocuğunuzla sağlam bir ilişki kurmanızı sağlar.

Çocuk eğitiminde anne-baba eşit sorumluluktadır ve bunu paylaşmalıdırlar. Ancak, anneye düşen rolün babanınkinden ayrıldığı durumlar da vardır. Böyle durumlarda anne ile baba birbirlerinin yerini tutamazlar. Yetişmekte olan bir çocuğun örnek alabileceği bir "kadın", bir de "erkek" modeline ihtiyacı vardır. Anne veya baba tek başına, bu rollerin ikisini birden oynayamaz.

Babalar koca bir ömrü bir iki kelimeye sığdırırlar. Onların en büyük mirası tatlı nasihatleri ve evlatları hakkında ettikleri hayır dualarıdır. Ne olur, bu zenginlikten mahrum kalmayalım!

■ A. KADİR SÜPHANDAĞI

Babanızın dua ve öğütlerinden mahrum kalmayın!

Baba, insanın her başarısında mutlaka ilk haber verilen ve yeryüzünde en fazla bu başarıyla mutlu olan, her üzüntüsünü paylaşan, yardım eden, başı sıkıldığında ilk yardım istenen bir kol ve şefkatle gerilen bir kanat. Kol ve kanattan yoksun yaşamaya çalışmak ve bu yaşama alışmak, insanın aradığında bütün sıkıntılarının giderildiği bir telefonun diğer ucundaki sesin yokluğu. Ebedi suskunluk, işte babasızlık.

Her baba gider; ama giderken de arkada oğlunun veya kızının kulağına küpe olacak hakikatleri, tecrübeleri bırakır. Hayatta kim olduğumuzu, nasıl durduğumuzu, nereye ve nasıl baktığımızı tayin ederler. Hayatın kurallarını, beklentilerini, kaçınılmazlıklarını öğretir.

Bunu öğretirken de adına nasihat ya da öğüt dediğimiz metodu kullanır. Bu, bir anlamda eğitimdir. Hz. Adem'den günümüze kadar bütün babalar çocuklarını hayata hazırlama gayretindedir ve onu bir eğitime tabi tutar.

Bu metot fıtrata uygun bir metottur ki Kur'an-ı Kerim'de bazı peygamber babaların ağzından aynı metodu kullanarak bütün bir insanlığa yol gösteriyor. Hiç şüphesiz insanın ve insanlığın ebedi kurtuluşu için gönderilen Yüce Kitab'ımız da hangi üslubun insana daha çok tesir edeceğini bize misalleriyle gösteriyor. Örneğin "İnsanları, Rabb'inin yoluna hikmetle ve güzel öğütlerle davet et." (Nahl, 125) ayetinden öğrendiğimiz şey "hikmet ve güzel öğüt"tür. Şimdi demek ki sözünün tesir etmesini isteyen her ebeveyn veya nasihatçi bu yolla muhatabına tesir edebilecektir.

Yine bir başka ayette de, "Onlara öğüt ver ve kendilerini ıslâh etmeleri hususunda tesirli bir söz söyle." (Nisa, 63) buyurulmaktadır.

Kur'an'ın uyguladığı metodun aynısını Kur'an'ı bize getiren şanı yüce Resul'ün eğitim metodunda da görüyoruz. Hayatı boyunca bulunduğu her ortamda "en emin bir eğitimci", "en güvenilir bir nasihatçi" olarak karşımıza çıkan Efendimiz (sas), bununla da yetinmiyor ve üç kere üst üste dinin bir öğüt olduğunu bizlere hatırlatarak hadisin devamında bize şu öğütte bulunuyor: "Bir kişi din kardeşinden öğüt isterse, ona öğüt versin." (Müsned, 4:259)

Kur'an-ı Kerim'de ve diğer Allah dostlarının eserlerinde hitap olarak "Ey oğul" ifadesinin seçildiği dikkat çekiyor. Bu hitap tarzı kullanılmış olsa da öğüt ve nasihatlerle verilmek istenen mesaj kız-erkek ayrımı gözetmeden bütün bir nesle yöneliktir.

BABALAR

Peygamberlerimizin öğütleri:

Ey Şit! Dünyaya gönül bağlama

Hz. Adem'den (as) oğlu Hz. Şit'e: "Ey Şit! Dünyaya gönül bağlama. Her işin sonuna bakıp neticesinin nereye varacağını düşün. Bir işe başlayacağın zaman kalbine sıkıntı gelirse o işi bırak yapma ve hayatın boyunca sürekli danışarak iş yap."

Lokman Hekim:

Yeryüzünde böbürlenerek yürüme

"Ey oğulcuğum! İnsanlara karşı avurdunu şişirme (kibirlenme) ve yeryüzünde çalımla yürüme. Çünkü Allah övünen ve kuruntu edenlerin hiçbirini sevmez. Yürüyüşünde tabiî ol, sesini alçalt; çünkü seslerin en çirkini elbette merkeplerin sesidir." (Lokman Sûresi/17-19)

Hz. Muhammed (sas):

Ey kızım, nefsini su ile pâk eyle

"Ey kızım! nefsini su ile pak eyle, lisanınla Rabb'ini zikreyle ki eşin sana baktığı zaman ferahlansın. Gözlerini de sürmele, zira sürme kadınların ziynetidir. Ey Fatıma! Allah katında kabul edilen ibadetler yap. Çünkü kıyamet gününde Ben de seni Allah'ın azabından kurtaramam."

Maneviyat önderlerimiz, evlatlarına mutlaka birer nasihatname kitabı bırakmıştır.

Hz. Ali:

Cimri ile arkadaş olmaktan sakın

"Ey oğul! Her şeyden önce Allah'tan kork. Bütün emirlerini yerine getir. O'nu anmakla kalbini yaşat. İpine sımsıkı sarıl. Cimri ile arkadaş olmaktan sakın. Çünkü o kendisine en fazla ihtiyaç duyduğun anda senden uzaklaşır. Fasıkla arkadaş olmaktan sakın. Çünkü o, çok değersiz şeye seni satar."

İmam-ı Gazali:

Ey oğul bildiklerinle amel et

"Ey oğul! Bilmediklerini öğrenmek istiyorsan, ilk önce bildiklerinle amel etmelisin. Allah vergilerinin en hayırlısı akıl ve ilim olduğu gibi, musibetlerin en kötüsü de ahmaklık ve cehalettir."

Mevlânâ:

Dilden gönüle yol vardır

"Ey oğul! Eğer düşmanını sevmek, düşmanının da seni sevmesini istiyorsan, kırk gün onun iyiliğini ve hayrını söyle. Göreceksin ki o düşman, senin en yakın dostun olacaktır. Çünkü gönülden dile, dilden de gönüle yol vardır."

BABALAR

"Ey oğul! Dünya ve dünya nîmeti hayaldir. Gök kubbe altında hiçbir şey aynı hal üzere kalmaz, değişir"

İbrahim Edhem:

Gençlik çağını ibadet için harca

"Ey oğul! Vakitlerin en şereflisi olan gençlik çağı, amellerin en faziletlisi olanlar için harcanmalıdır. İş bu ameller mukaddes yüce Hakk'ın ibadet ve taatidir."

Şeyh Edebali:

Cahiller arasındaki alime acı

"Ey oğul! Caniler arasında alime, zenginken fakir düşene ve hatırlı iken itibarını kaybedene acı!.. Unutma ki, yüksekte yer tutanlar, aşağıdakiler kadar emniyette değildir."

H. Bayram-ı Velî:

Edebe çok riâyet eyle

"Ey oğul! Bir mecliste bulunduğun zaman az konuş. Sana sorulmayan şeye cevap verme. Bir şey sorulursa cevâbını bilmiyorsan, bilmiyorum de. Bilmediğine, bilmem demek ilmin yarısıdır. Eğer cevâbını biliyorsan, kısa cevap ver. Sözü uzatma. Mecliste bulunanlara imtihân için bir şey sorma. Onlarla münâzara ve münâkaşa etme. Kendini beğenerek en başa, yukarıya oturma. Edebe çok riâyet eyle. Edepsizlik her zaman ve her yerde yasak ve sevimsizdir. Her yerin kendine mahsus bir edebi vardır. Arkadaşlarına cömertlik et ve iyi muâmelede bulun. Dünyâ sevgisini gönülden çıkar. Allahü Teâlâ'nın rızâsı yolunda senin önüne ve yoluna bir şey engel olmasın.

BABALAR

Mutlu bir yuva için anlayışlı eşler gerekmektedir. Her şeyin başında ailenin temel direkleri sağlam olmalıdır.

Şeyh Sadi:

Okulda terbiyesizin yanına oturma

"Bu nakışlı mektubu hikmet yazan kalem ile sana yazıyorum.

Şimdi öğütten anlayacak yaşta değilsin, fakat anlayacak çağa geldiğinde kullanırsın.

Yüzünde sakal çıkmadıkça evden dışarıya adımını atma.

Ayağını kendin zincirle, kendi evinde mahpus ol.

Hiçbir zaman ailenin sohbetini bırakıp elin kapısına gitme.

Elle görüşmek hayırlı değildir, özellikle yaşı senden büyük ise.

Seni okula gönderirler, alfabeyi yanı başına koyarlarsa:

Okulda her terbiyesizin yanına oturma.

Saçma fikir yüzünden kalbini kırma, konuşurken 'mim' gibi ketum ol.

Her söylenen boş söze kulak asma ki, kulak çekmenin acısını tatmayasın.

Kur'an'a geçtiğin zaman o sofradan her günün rızkını yemelisin.

Kur'an'dan kendi ipine mücevher olarak ne dizersen, dil ile tekrar ederek kendine mâl et. Sen Kur'an'ı koruma hakkını yerine getirirsen, Hakk'ın koruması da içindeki dertleri siler."

Molla Cami:

İlim, bütün sanatların baş tacıdır

"Her nefes, değeri nitelik ve nicelikten daha çok olan kıymetli bir mücevherdir. Bu mücevheri bedava elden çıkarma, bilhassa alçakları överek.

Kendine bu işin zahmetini çektirme. İlim yolunda çile çekmen daha iyidir.

İlim, bütün sanatların baş tacıdır; ilim, bütün kapıları açar.

İlim yolunda kemerini sıkıca bağla, diğer uğraşılara da fazla eğilme.

Ben sana ilim hakkında daha ne söyleyeyim? Bilgi geldiğinde, sana ne yapacağını söyler. İlim çoktur, fakat ömrün kısadır. Sen gerekli olanı meslek edin. Gerekli olanları öğrendiğin zaman kalbini onarmaya bakman iyi olur.

Kalbin onarımı, kalbi su ve balçığın keşmekeşinden çıkarmandır.

Ayaklarını eteğine, başını yakana çekmen; bedenini şahadete, ruhunu gaibe vermendir."

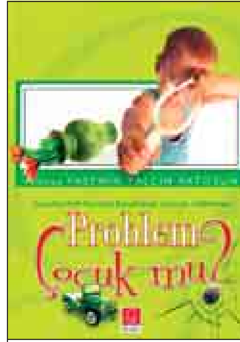
FOTOĞRAF: AP

Problem çocuk mu, çocukların problemi mi?

■ A.KADİR SÜPHANDAĞI

Ülkemiz genç nüfusu ve çok çocuklu oluşuyla oldukça dinamik bir ülke. Ancak onlara yeterince vakit ayıramayışımız bir çok problemi de beraberinde getiriyor. Herkes araba tamirinden, boyadan, gazetecilikten anlamak zorunda değil. Çünkü her işin bir ustası var. Sorunu olan mutlaka ehil insanlara ulaşarak en uygun yöntemleri araştırarak derdine çare bulmanın yollarını arıyor. Bu anlamda zaten hayat bir yardımlaşma sistemidir.

Çocuğu olan her anne babayı bekleyen bir çok problem var. Herkes çocuğunu çok sever; ama zaman zaman bu sevginin sebep olduğu öyle hatalar var ki bunun ceremesini daha sonra hem çocuk hem de aile fazlasıyla ödüyor. Anne-babaların bu tür hatalara düşmemeleri için konunun uzmanlarının eserlerine başvurması gerekiyor. Ailem Dergisinde çıkan değerli yazılarından tanıdığımız Psikolog Yasemin Yalçın Aktosun'un "Problem Çocuk mu?" adlı çalışması, çocuk eğitiminde karşılaşılabilecek yüzlerce probleme ve soruya önerilen orijinal teklif ve cevaplardan oluşuyor.

"Problem Çocuk mu?"
Yasemin Yalçın Aktosun
Gül Yurdu Yayınları
Tel: 0216 522 09 99

Çocuğunuz devamlı çizgi film mi seyrediyor? Çizgi filmlerin çocuklar üzerindeki etkileri nelerdir? Çocuğunuz da örümcek adam olmayı mı istiyor? Hangi çocuk uyumsuz çocuktur? Çocuğunuzun marka merakı mı var? Çocuğunuz tuvalete girmeyi reddederse ne yaparsınız? Çocuğunuz sizinle mi uyumak istiyor? Veya çok geç saatlere kadar uyumak istemiyor mu? Yemek yemek istemeyen bir çocuğunuz mu var? Veya zorla yemek yediren bir anne misiniz? Yahut çocuğunuzun doyma duygusunun olmadığını mı düşünüyorsunuz? Çocuğunuzun niçin arkadaşı yok?

İşte elinizdeki kitap bu noktalarda size bir rehber olma özelliği taşıyor. Kitapta bu ve bunlara benzer daha yüzlerce sorusuna işin uzmanından doyurucu cevaplar bulacaksınız.

Artık iyice ortaya çıkıyor ki, dünyada kök salmış inanışların aslı İlahî dinlere dayanıyor. Bir kısmı tahrif olmuş ibadet şekilleri, aradan binlerce yıl geçmesine rağmen izler bırakabiliyor.

ABDULLAH AYMAZ

İncir ve Hz. Zülkifl (as)

Moskova'da gerçekleştirilen "Terörden Evrensel Etiğe Dinler ve Barış" sempozyumundan dönüyordu Kore'den gelen Budist Tae Go yoluna mensup rahip Bup Hyun... Moskova'dan İstanbul'a uğramıştı. Bu sempozyumu gerçekleştiren Diyalog Avrasya Platformu'nun merkezini görmek ve Türk insanı ile görüşmek istemişti.

"Kore Savaşı sırasında yanımızda olan Türk milletine medyûniyetimiz var. Türk kardeşlerime teşekkür ederim." diye milletimize şükranlarını arz edip, Moskova'daki sempozyum ile ilgili takdirlerini takdim ettikten sonra bu gayretlerin bütün insanlık için çok faydalı olduğunu söyledi. Sonra da "Bu kıyafetimle Kapalı Çarşı'da dolaşıyordum. Esnaftan birisi ile aramızda güzel bir diyalog geçti ve bana bir hediye sundu!.." dedi. İnsanlarımızın civanmertliği ona tesir etmişti... Tercümanlığı Veyis N. Toprak yapıyordu. Moskova'da beraberlermiş. Orada, Marmara Üniversitesi'nden dinler tarihi hocası Prof. Dr. Ömer Faruk Harman Bey'le de görüşmüşler. Harman hocamızın Tîn Sûresi ile ilgili izahları çok ilgisini çekiyordu. Onun "Tîn Sûresi'nde Cenab-ı Hak dört şey üzerine yemin etmiş. İncir, zeytin, Tur-i Sina ve Belde-i Emîn... Biliyoruz ki, Emin Belde Mekke, Hz. Muhammed Aleyhisselam'a; Tur-i Sînâ Hz. Musa Aleyhisselam'a; zeytin İsa Aleyhisselam'a bakar. İncir kime bakmaktadır? Bu Zülkifl Aleyhisselam'a olabilir. Onun durumu, Buda'ya benziyor." sözleri dikkate değer. İslamiyet'te, peygamber olmayana peygamber demek; peygamber olana da değildir, demek, çok tehlikeli olduğu için Harman hocamız çok dikkatli biçimde meseleyi izah ediyor. Onun incire benzer bir ağaç altında hakikate ulaştığı meselesi ve anlattığı meseleler zamanla çok değişik hatta bambaşka bir şekil almış olabilir. Aslında bu tevcih açısından bakarsak bu dört şeye yapılan yeminle neredeyse insanların tamamına yakını perspektife alınıyor ve hepsine de "ahsen-i takvim" güzelliği olan saf insan fıtratını koruma ve geliştirme şartı olarak iman ve ameli salih gerçeği teklif ediliyor...

42 yaşında bulunan ve Budist Tae Go yolunun başkan yardımcısı olan Rahip Bup Hyun, bu sempozyum vasıtasıyla İslamiyet'i ve Müslümanları yakından tanıma imkânı bulduğunu, bu durumun kendisine yepyeni bir ufuk açtığını belirterek İslamiyet ve Kur'an hakkında bilgisini daha da geliştirmeye çalışacağını

ifade ediyor. Aslında bu görüşmelerin insanlar için birbirlerini anlama adına çok önemli olduğuna vurgu yapıyor.

Kendisine Bediüzzaman Hazretleri'nin 'Sözler' isimli kitabından Sekizinci Söz'de geçen temsilden şu bölümü aktardım: "İşte bu adam, dereden tepeden aşıp, gitgide tâ boş bir sahraya girdi. Birden müthiş bir sada işitti. Baktı ki, dehşetli bir arslan, meşelikten çıkıp ona hücum ediyor. O da kaçtı, ta altmış arşın derinliğinde susuz bir kuyuya rast geldi. Korkusundan kendini içine attı. Yarısına kadar düşüp elleri bir ağaca rast geldi, yapıştı. Kuyunun duvarında göğermiş olan o ağacın iki kökü var. İki fare; biri beyaz, biri siyah, o iki köke musallat olup kesiyorlar. Yukarıya baktı, gördü ki, arslan, nöbetçi gibi kuyunun başında bekliyor. Aşağıya baktı; gördü ki, dehşetli bir ejderha, içindedir. Başını kaldırmış, otuz arşın yukarıdaki ayağına yakınlaşmış. Ağzı kuyu ağzı gibi geniştir. Kuyunun duvarına baktı; gördü ki, ısırıcı muzır haşarat etrafını almışlar. Ağacın başına baktı; gördü ki bir incir ağacıdır, fakat hârika olarak, muhtelif çok ağaçların meyveleri, cevizden nara kadar, başında yemişleri var."

"Bu temsil sizin kitaplarınızda var mı?" diye sordum. "Evet var... Yalnız, aslan yerine fil; ejderha yerine dört başlı bir ejderha var. Siyah-beyaz iki fare de var. Meyveler yerine, zehirli bir bal var. Bunu Jatalca isimli Buda'nın hayatını anlatan kitapta bulabilirsiniz." dedi. Ben, "Bediüzzaman bu temsilin aslının Hz. İbrahim Aleyhisselam'ın suhufunda yazılı olduğunu söylüyor. Hz. İbrahim Aleyhisselam, Buda'dan öncedir." dedim. "Evet öncedir." dedi. "O zaman, temelde sizin dininizin de semavi dinlerle bir alakası olması lazım, herhalde sonradan ayrılmış." dedim. "Olabilir... Araştırmalıyım." dedi. Veyis Toprak Bey de, "Bunlar gece üçte ibadete kalkıyor, güneş doğuncaya kadar 700 kere secde ediyorlar. Üçer bölümlü 108'lik tesbihleri var, çekiyorlar. Nikâh mecburiyeti var." dedi...

Rahip Bup Hyun, aramızdan yepyeni düşüncelerle ayrıldı...

FOTOĞRAF: REUTERS

Hz. İbrahim'in suhuflarından başlayarak Kur'an'a gelene kadar Rabbimiz'in zikrettiği ibretli hikayeler doğu milletlerinin literatürüne de girmiş. Bu oralara da peygamber gönderildiğini gösteriyor.

ALLAH
MUSİBETİ SEVDİĞİ KULLAR

FOTOĞRAF: AA

Dertli kız

Can abi. 2004'te evlendim. Her şey iyi gidiyordu ve hamile kaldım. Bende garip bir TANSİYON başladı. Tahliller, ilaçlar. Çapa'ya taşındık. Yavrumu almak zorunda kaldılar. Zehirleniyormuş ve büyüyemiyormuş. Sonra tekrar hamilelik. 'Bu sefer bir şey olmaz' diye umut ettik. Yine aynı olaylar. Uzun süre Çapa'da yattım. "İyileştim çıktım. Çok şükür" derken 5 aylıkken onu da kaybettim. Kısa bir süre sonra da trafik kazasında çok sevdiğim eşimi ahirete gönderdim. Her şeye rağmen ayaktayım, yılmadım. Dinime ağırlık verdim. Annem ve babamın yanındayım. Hayata gülümseyerek bakıyorum. Dualarınızı bekliyorum abi.

...INA VERİRMİŞ

Dr. Can
Bazen:
- "Acaba" diyorum kendi kendime "Ben, Dr. Can, yazılarım ve telkinlerimle canım okurlarımı HEL MİN MEZİD? (Yok mu daha, sıradaki gelsin) kulvarına mı sokuyorum" diye düşünüyorum. Şu mektubun sahibi kızımıza bakın Allahaşkına! 1,5 sene içinde iki yavrusunu bir de gencecik kocasını tam kokularını içine çekemeden (inşallah) şehit olarak toprağa vermiş. Sonra da kalkmış bana yazdığı mektupta; "Allah musibeti sevdiği kullarına verirmiş di mi Can abi? Siz öyle yazmıştınız." diyor ve her türlü çile, ızdırap, dert, elem, keder ve musibet karşısında gülümsüyor adeta.

Ben bu filmi ve sözleri, The War of UHUD'da başrollerini Hamza, Mus'ab, Cahş'ların paylaştığı yerde ve SÜMEYRA'LARIN, NESİBE'LERİN repliklerinden hatırlıyorum:

Kolların, bacakların budandığı bir yerde Sümeyra kadın, Efendisi'ne gelerek (sas), "wood" erbabı birilerine "Sus da bu sözleri dinle!" dercesine, "Küllü müsibetin ba'de zâlike celal Ya Resulallah!" demişti. "Görüyorum oğullarım şurada, kocam ve babam da diğer yanda şehit olmuşlar. Ama değil mi ki, Allah'ım Hayy'dır, sen de yaşıyorsun, bütün müsibetler bana vız gelir..." demekti Türkçe meali şerifi...

Güzel kızım. Adını bilmiyorum. Rumuzun da yoktu. Ben tam "DELİ KIZ" yazacaktım. DE'yi yazdım. DERTLİ'ye çevirdim. Öyle ya "SİZE DELİ denmedikçe İMAN etmiş sayılmıyorsunuz bu asırda."

Ayrıca UTANMADAN, bir delilik daha yapıp benden DUA istemişsin. Esas dua istemesi gereken ben olmuyor muyum bu durumda? Sen, hatta tam kaldırmasan da, ellerini şöyle kaldırıyor gibi yapsan yeter bana. Ama tam kaldırırsan ne âlâ. Ben o konsantre duayı sulandırıp sulandırıp tüm okurlarıma dağıtırım olmaz mı? Yeter de artar bile...

Not: Değerli kızım. Bu yazıyı yazmaya başlamıştım ki, biraz sonra patlama sesleri geldi. Eşim elinde açık ve limonlu bir çayla odama girdi. "Havai fişek patlamalarından korktun mu?" dedim. "Hayır!" dedi. "Tam tersine severim seyretmeyi. Balkona çıkacağım." deyince ben de çıktım. Sonra havadaki binlerce ışığın bir adım ötesine baktım. Yıldızları gördüm. Eşime dedim ki:

"Allah bu binlerce havai fişeğe bedel, milyonlarca yıldır, her biri dünyamız büyüklüğünde, saniyede 50 km hızla hareket edip bizlere göz kırpan trilyon ve katrilyonlarca yıldızı, havai fişek gibi semamızda yandırıyor. Öncelikle varlığımızı, insanlığımızı, Allah'a iman ve Resulü'ne ittibayı, sonra da cennetimizi sadece yıl başlarında değil her daim büyüleyici olarak kutlayıp bizlerin görmesini istiyor." Ve kısaca mektubundan bahsettim.

Güzel kızım. Tıpkı Sümeyra ve Nesibe gibi ve tıpkı Çanakkale ve İstiklal Harbi'ndeki Elif, Gülsüm, Fatma ve Azize'leri kollarını açarak bekleyen Peygamber (sas) seni de bekleyecek umarım. Sadece o değil, minicik ellerini açmış bezlerini tekmeleyip "Annemizi isteriz" diyen bebişlerin ve doyamadığın eşin de bekliyor olacak.

Seni "2006'nın annesi" ilan ettim. Güzel kalpli kızım...

DR. CAN

Destan mektuplara dikkat!

1) Sevgili Cengiz,
Sayın Altınkulaç,
Cengiz Bey kardeşim,
Değerli kardeşim,
Pek muhterem,
Aziz beyefendi,
Üstadım, hocam,
Mirim pirim mi diyeyim yoksa nasıl hitap edeyim bilemiyorum?

2) 60 sayfalık mektubunu aldım! Dr. Can köşesine gelen en uzun, en ağır, mânâ olarak da belki en anlamlı mektuptu bu. Bu ağırlığından ötürü 1 kurye, 2 hamal ve yan inşaattan ödünç aldığım fork-lift sayesinde masama getirttim. Getirirken de, okurken de kan-ter içinde kalarak.

3) Edebiyat olarak da tek kelime ile şahane diyebilirim. Hatta bir iki cümle de soykırım moykırım etseydin Nobel Edebiyat Ödülü dahi alabilirdin.

4) Sana birisi "için karışmış" demiş. Bence o kişinin seni görünce "kafası karışmış"... Zira senin gibi içi ve dışı düzgün insanlarla karşılaşma şansı çok az. Ben de senin kadar mükemmel anamnez verene ancak binde bir rastlamışımdır.

5) Evet, 60 sayfa ama; asker mektubu değil. Bazen enfüsî derinliklerde "Altınkulaç"lar atıp Risale-i Nur'un en ağdalı üslubuyla deryalarda dolaşmış, bazen de doktorluğuma rağmen yeni literatüre göz atmamı gerektiren cümlelerinle ifadene multi-zenginlik katmış, bir taşta kuş itlafı yaparak gribe mani olmuşsun. Üniversitede olsam mektubunu tez konusu olarak aynen alırdım.

6) İlk 5 sayfayı okudum. Tam anlamayıp geri döndüm ve biri fosforlu 3 renkli kalemle altını çize çize okudum. 20 sayfadan sonra tekrar geri dönüp "özet" çıkarmaya karar verdim. İlk 20 sayfa için tam 24 sayfa özet çıkarabildim. Sonra özeti bırakıp her sayfadan "bir paragraf" okuyayım dedim. Baktım ki bazen 1 paragraf 3,5 sayfa sürebiliyor, ben de bıraktım. Mektubun tamamını okuyup ilk "hatimimi" indirince mahallemizin camisindeki müezzin efendiye 50 YTL'ye duasını okuttum.

7) Hulasa mektuba başlayıp bitirene dek, kabız, inguinal fıtık, minör depresyon, 2 epileptik deşarj, 4 panik nöbet geçirdim. Ayrıca nur topu gibi bir gribim de oldu. Yanlış anlama, aslında bu tarz esprili yazmaya çalışmam, yaşadığım duygu seylab'larını ifadeden aciz olmamdandır. Bu mektup senin mektubuna asla bir cevap değildir. Sadece sana, gazeteyi arayarak "telefon numaranı" bırakmanı hatırlatmak içindir. Belki de mektubundaki tek eksik buydu. Aslında Bahçelievler'den bağırsan ben duyar gelirdim oraya. Yakınmışız. Hatta kağıt, kalem, posta ve 60 sayfanın önlü arkalı fotokopi parasıyla taksiye binsen gelirdin, görüşürdük, artan parayla da yemek yerdik.

Seni seviyorum Cengiz'im. Lütfen telefonunu bana ulaştır. Hem konuşalım hem de görüşelim. Çaresizlik diye bir şey yoktur. Mektup için ellerine sağlık, dizlerine derman, gözlerine ışık. Sağ ol, sağ kal, sağlıcakla kal...

NOT: Dergiyi matbaaya vereceğimiz saatlerde Cengiz Bey'den ilkini aratmayan yeni bir destan mail daha geldi! Gazamız mübarek olsun!

FOTOĞRAF: İSA ŞİMŞEK

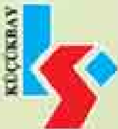
Doğadan sofraya!

from nature to your dining table

"Since 1979"

BS EN ISO 9001:2000 KALİTE YÖNETİM SİSTEM BELGELİ
KÜÇÜKBAY YAĞ VE DETERJAN SANAYİİ A.Ş.
Ankara Cad. No: 102 Bornova - İzmir - Türkiye
Tel: (+90.232) 388 25 57 Pbx Faks: (+90.232) 388 37 92
www.orkide.com.tr • e-mail:orkide@orkide.com.tr

İLDAŞ creative

hangisi doğru?

1. Dünya hayatında nasıl davranmalıyız?

a) "Gel keyfim gel "demeliyiz.

b) Helal-haram farketmeden ne bulursak almaya çalışmalı, sadece kendimizi düşünmeliyiz.

c) Efendimiz'in buyurduğu gibi davranmalıyız: "Dünyada sanki gurbette imişsin gibi ya da bir yolcu gibi ol ve kendini kabirde yatanlar arasında say."

d) Hepsi

2. En iyi baba çocuklarına karşı nasıl davranır?

a) Asla göz açtırmaz, söz söyletmez.

b) En ufak hatasını yüzüne vurur.

c) Çocuklar disipline edilmelidir. Söz dinlemeyen sopayı hak eder. Çocuk çocuktur söz hakkı yoktur.

d) Hiçbirisi

3. Şeyh Edebalı "Ey Oğul!" diye başlayıp kimlere acımamız gerektiğini söylüyor?

a) Cahiller arasında kalmış âlime,

b) Zenginken fakir düşene

c) Hatırlı iken itibarını kaybedene

d) Hepsi

boşlukları doldur

1. İmam-ı Gazali (ks): "Ey .....! Bilmediklerini öğrenmek istiyorsan, ilk önce bildiklerinle .... etmelisin. Allah vergilerinin en hayırlısı akıl ve ilim olduğu gibi, musibetlerin en kötüsü de ahmaklık ve ...."

2. Hz. .... suhuflarından başlayarak .... gelene kadar Rabbimiz'in zikrettiği ibretli hikayeler doğu milletlerinin literatürüne de girmiş. Bu oralara da ....gönderildiğini gösteriyor

3. "Problem Çocuk mu?" adlı kitabın yazarı ....'dur.

doğru yanlış

1. Mutlu bir yuva için anlayışlı eşler gerekmektedir. Öncelikle ailenin temel direkleri sağlam olmalıdır.

D Y

2. "Ben babayım, çocuğun terbiyesinden annesi sorumludur. Hiç de ilgilenmem!"

D Y

CEVAPLAR

HANGİSİ DOĞRU
1. c , 2. d, 3. d

BOŞLUKLARI DOLDUR
1. Oğul, amel, cehalettir. 2. İbrahim'in, Kur'an'a, peygamber
3. Yasemin Yalçın Aktosun

DOĞRU—YANLIŞ 1. Doğru, 2. Yanlış